

RAVINTEIDEN KIERRÄTYKSEN KOKEILUOHJELMA 2020 – 2022

Loppuraportin julkinen tiivistelmä

Hankkeen pää toteuttaja	Kauppapuutarhaliitto Oy
Hankkeen osatoteuttaja/-t	Luonnonvarakeskus
Hankkeen virallinen nimi	Kasvuturpeelle kavereita
Hankkeen toteutusaika	1.3.2022 – 31.12.2023

Yhteenveto hankkeesta

Turve on selvästi eniten käytetty kasvualusta maailmassa. Suomessa sen osuus kasvihuonekasvatuksen kasvualustoista on edelleen yli 90 %. Turpeen tuotanto ja sen myötä saatavuus ovat kuitenkin nopeasti laskemassa. Maailmalla esimerkiksi Irlannin suurin turveyhtiö Bord na Mona on lopettanut kaiken turpeen tuotannon maillaan ja Iso Britannian hallitus on ilmoittanut, että kasvuturpeen myynti harrastekäytössä kielletään vuoteen 2024 mennessä. Suomessa kieltoja kasvuturpeen käytölle ei toistaiseksi ole asetettu, mutta energiaturvetuotannon alasajon vuoksi myös kasvuturpeen saatavuus tulee lähivuosina heikkenemään olennaisesti myös meillä Suomessa. Energiaturpeen tuotannon huomattava vähentäminen tai lopettaminen sekä pyrkimykset vähentää turpeen käyttöä kasvualustana onkin johtanut uusien turpeettomien materiaalien kysynnän lisääntymiseen, josta tämän Kasvuturpeelle Kavereita (KaTuKa)-hankkeen tietotarpeet kumpusivat.

KaTuKa-hanke osoitti jälleen vaalean kasvuturpeen edut kasvihuonekasvatuksessa. Kasvuturvekomponentti näyttää edesauttavan kasvualustan toimivuutta riippumatta kasvatettavasta kasvista; sama pätee metsäpuiden taimista syötäviin kasveihin ja koristekasveihin. Lisäksi seoskasvualustoissa melko pienikin, kolmanneksen tai neljänneksen, turvesekoitus auttaa selvästi parantamaan kasvualustan ominaisuuksia. Nyrkkisääntönä voidaan pitää, että vähintään 50 %:n kasvuturvesekoitus riittää lähes minkä tahansa turpeettoman kasvualustakomponentin parantamiseen riittävän lähelle puhtaan kasvuturpeen tasoa. Tämä tieto tuo mahdollisuuksia ainakin huomattavasti vähentää kasvuturpeen käyttöä kasvihuonekasvatuksessa. Täysin turpeettomista kasvualustoista parhaiten toimivat sammalta ja puukuitua sisältävät kasvualustat. Sen sijaan kompostipohjaiset tai mädätejäännöstä merkittävästi (yli 25 %) sisältävät kasvialustatuotteet eivät yleensä toimi yhtä hyvin kuin edellä mainitut turpeettomat kasvialustat ilman huomattavaa viljelyreseptiikan muokkausta.

Kasvuturpeen selvistä eduista huolimatta myös täysin turpeettomilla kasvialustoilla voidaan tuottaa täysin hyväksyttäviä kasveja, mutta yleensä täysin turpeettomat kasvialustat vaativat enemmän tai vähemmän viljelyreseptiikan muutoksia verrattuna puhtaaseen kasvuturpeeseen tai vähintään 50 % turvetta sisältäviin kasvialustoihin. Suurimmat ongelmat täysin turpeettomissa kasvialustoissa liittyvät altakasteluun, joka korostaa kapillaarinousua ja kasveille käyttökelpoisen veden määrää kasvialustassa sekä lannoitukseen,

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

erityisesti typen sitoutumiseen kasvualustaan. Kun nämä ongelmat tiedostetaan ja tehdään tarvittavia viljelyreseptiikan muutoksia, voidaan myös täysin turpeettomilla kasvualustoilla saavuttaa lähestulkoon kasvuturpeen tasoisia kasvutuloksia.

Raportin kirjoittaja

Niko Silvan, Juha Näkkilä, Juha Heiskanen, Satu Engström

Päiväys

Syksy 2024